

MUSEUM KEMPENLAND EINDHOVEN | ZONDAG 29 NOVEMBER 2009

HET SPREEK- WOORDEN- SCHILDERIJ

VAN PIETER BRUEGEL DE OUDE

LEZING DOOR CASPAR VAN DE VEN
MET BRUEGELIAANSE LUNCH

AANVANG: 11.00 UUR PRIJS: 10 EURO P.P. INCL. LUNCH

KAARTEN: VERKRIJGBAAR AAN DE KASSA VAN MUSEUM KEMPENLAND EINDHOVEN

PROGRAMMA

11.00 uur Aanvang

11.30 uur Lezing

12.30 uur Bruegeliaanse Lunch

Bloedworst, Zure zult, Aardappelsalade, Boerenbrood, Boerenham, Brandnetelkaas en Rabarber

13.30 uur Einde

In 1559 schilderde Pieter Bruegel de Oude zijn fameuze Spreekwoordenschilderij. Het paneel van 117 x 163 cm hangt in de Gemäldegalerie van de Staatliche Museen in Berlin. Er staan ongeveer 120 spreekwoorden op afgebeeld en het doek is onder diverse namen bekend geweest. Meestal duidt men het aan als de Nederlandse (Vlaamse) spreekwoorden. Het doek vormt samen met de Kinderspelen en de Strijd tussen Carnaval en vasten een soort “drieluik” in

het werk van de schilder. Het schilderij is lange tijd mateloos populair geweest. Daarvan getuigen de vele kopieën die ervan in omloop zijn. Zo hangen er kopieën van zijn zoon Pieter de Jongere in het museum in Lier, Haarlem, Brussel en Florence. Mogelijk heeft u zo'n kopie ook al eens gezien in het Noord-Brabants Museum in 's-Hertogenbosch. Daar hangt een anonieme kopie uit waarschijnlijk 1712. De afgebeelde spreekwoorden op het schilderij geven een goed beeld van de volkswijsheden uit de tijd van Pieter Bruegel. Voor ons, mensen uit het begin van de 21ste eeuw, is de betekenis van deze spreekwoorden niet altijd duidelijk. Waarschijnlijk wisten de tijdgenoten van Pieter wèl wat er precies te zien was in dat krioelende dorpje. De spreker leidt u rond en toont u aan de hand van detailopnamen de diverse spreekwoorden of vermeende equivalenten daarvan. Daarbij vertelt hij cultuurhistorische achtergronden bij die spreekwoorden.

DE SPREKER Caspar van de Ven is van huis uit onderwijzer. Hij was gedurende ruim drie decennia leraar Nederlands in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs. Hij studeerde af aan de Nijmeegse Centrale voor dialect- en naamkunde van de Katholieke Universiteit Nijmegen, nu de Radboud-Universiteit, op een 16e-eeuwse spreekwoordenverzameling en op het samenstellen van een (dialect)spreekwoordenboek. Hij publiceerde over de samenstelling van het boek “De Brabantse spreekwoorden” aan de universiteit van Nijmegen en Wrocław. Hij is voorzitter van de Hein Mandosstichting, die in 1988 het boek “De Brabantse spreekwoorden” op de markt bracht. Hij publiceert nog altijd over (Brabantse) spreekwoorden in het tijdschrift *Brabants*, kwartaaluitgave over Brabantse taal, literatuur, muziek, dialect-en naamkunde.

**Museum
Kempenland
Eindhoven**

Steentjeskerk – St. Antoniusstraat 5-7
5616 RT Eindhoven
telefoon 040-2529093
www.museumkempenland.nl

openingstijden: dinsdag tot en met zondag
van 13.00 tot 17.00 uur, maandag gesloten